

Nr 658**av herr Nilsson i Tvärålund m. fl.****om en ekonomisk karta över vissa delar av Norrlands inland, m. m.**

Ekonomisk karta över Sverige i skala 1:10 000 började framställas enligt beslut av riksdagen år 1937. Årsproduktionen har varit något varierande men tidvis uppgått till inemot 500 blad per år. Hittills har över 11 000 kartblad utgetts.

1961 års riksdag antog en omarbetad långtidsplan för den ekonomiska kartläggningen av landet. Beträffande kartläggningsområdets geografiska omfattning uttalades att de från jord- och skogsbrukssynpunkt improduktiva trakterna i de västliga delarna av Norrland inte skulle ingå i planen. Dessutom beslöts att ekonomiska kartan skulle framställas i skala 1:20 000 i nordvästra Dalarna och i stora delar av Norrlands inland.

Den ekonomiska kartläggningen har varit föremål för riksdagsbehandling även efter 1961. Det har då i första hand gällt tidsprogram och turordningar för utgivningen. Enligt nu gällande planer skall förstagångsutgivningen av ekonomiska kartan vara avslutad år 1978.

Beslutet år 1961 att ekonomisk karta inte skulle utges för vissa delar av Norrlands inland gäller fortfarande. Detta beslut torde ha varit grundat på att fastighetsförhållanden och markvärden i dessa områden var sådana att det inte ansågs ekonomiskt motiverat att framställa ett allmänt kartverk som redovisar fastighetsindelningen.

Behovet av kartor för olika ändamål har emellertid väsentligt förändrats sedan 1961. Ekonomiska kartan användes då nästan uteslutande för fastighetsredovisning. Ändringarna under senare år i naturvårds- och byggnadslagstiftningen har på ett markant sätt ökat framför allt kommunernas behov av kartor för översiktlig planering. Ekonomiska kartan har visat sig vara ovärderlig som underlag för t. ex. generalplaner och områdesplaner. Kartans terränginformation har, speciellt med de moderna framställningsmetoder som nu tillämpas, fått allt större värde i olika planeringssammanhang i synnerhet som något annat allmänt kartverk i detta skalområde (större än 1:25 000) som redovisar terrängförhållanden inte finns.

Fjällområdena har under de senare åren visat sig kräva stora och speciella planeringsinsatser. Inte minst den översiktliga fjällplaneringen som pågår vid länsstyrelsen i Norrbottens län visar att fjällens resurser från utnyttjandesynpunkt är begränsade. Det gäller för kommunerna att planera på ett sådant sätt att allt fler människor kan utnyttja fjällområdenas rekreationsvärden utan att dessa värden förstörs. Sådana planeringsinsatser som

gäller både naturvård och bebyggelse måste till stora delar ske på kartor i skala 1:10 000 och 1:20 000.

Då någon sådan karta inte finns och enligt nuvarande program inte skall framställas över fjällområdena är kommunerna hänvisade antingen till att använda ett icke tillfredsställande kartmaterial, t. ex. en småskalig karta i skala 1:100 000 eller att till höga kostnader låta framställa ett eget kartmaterial. Om ekonomiska kartan inte framställs över åtminstone de mer känsliga områdena, t. ex. älvdalarna, torde det sistnämnda alternativet vara det enda möjliga.

Inom det område som enligt riksdagens beslut 1961 inte skall bli föremål för ekonomisk kartläggning ligger stora kronoöverloppsmarker, för vilka fastighetsredovisning på en allmän ekonomisk karta inte är särskilt angelägen. Men inom detta område ligger också betydande områden med enskild mark, framför allt i älvdalarna där trycket från fritidsbebyggelsen i vissa områden är stort, och förändringar i fastighetsindelningen är ofta förekommande. Dessa områden, där den känsligaste naturen ofta finns, innefattar också frekventerade turistorter och stora exploateringsintressen, vilket gör fastighetsredovisning på en allmän ekonomisk karta väl motiverad. Fastighetsindelningen hålls nu till en del aktuell på enkla sammanställningskartor av mycket låg kvalitet. I vissa områden finns över huvud taget inget kartmaterial för detta ändamål.

I sammanhanget kan nämnas att det ökade intresset för skydd av naturen också ställer krav på en bra och aktuell kartmässig fastighetsredovisning. Naturvårdsförordnanden och andra bestämmelser till skydd för natur och friluftsliv innebär nämligen ofta belastningar på fastigheterna och måste på ett riktigt sätt med hjälp av en karta kunna lokaliseras till dessa.

Behovet av ekonomisk kartläggning av landets fjälltrakter har sammanfattningsvis förändrats på sådant sätt de senaste åren att starka skäl nu finns för att ompröva 1961 års beslut att inte utge ekonomisk karta över vissa delar av Norrlands inland. Denna karta behövs för både planeringsändamål och fastighetsredovisning. Fjällkommunerna har ålagts att för hela landets bästa planera för en nödvändig hushållning med fjällvärldens resurser. Om dessa kommuner saknar ekonomisk karta är de i sin planering missgynnade i förhållande till andra kommuner där sådan karta finns. De får alltså själva bekosta framställning av en ändamålsenlig karta som andra kommuner har tillgång till nästan kostnadsfritt. Med tanke på den ekonomiska situation som många inlandskommuner befinner sig i kan bristen på kartmaterial bli ett hinder för att en angelägen planering över huvud taget kommer till stånd.

Ekonomisk karta behövs för fastighetsredovisning främst i de områden där det finns privat mark, dvs. företrädesvis i älvdalarna. Markvärdena har ofta stigit väsentligt i dessa områden på grund av trycket från fritidsbebyggelsen.

Den kartmässiga fastighetsredovisningen på allmänt kartmaterial är

genom ekonomiska kartan av hög kvalitet för större delen av landet. Det bör vara rimligt att även fastighetsindelningen i fjälltrakterna redovisas med samma kvalitetskrav. Att för framtiden behålla nuvarande provisoriska och lågklassiga redovisningssätt för fastigheter i fjälltrakterna står inte i överensstämmelse med den kartframställningsteknik som nu finns och de kvalitetskrav som ställs för andra delar av landet.

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen omprövar 1961 års beslut att inte utge ekonomisk karta över vissa delar av Norrlands inland,
2. att riksdagen uppdrar åt statens lantmäteriverk att upprätta en plan för framställning av ekonomisk karta över alla områden i fjälltrakterna där det från planeringssynpunkt är angeläget att sådan karta framställs.

Stockholm den 23 januari 1975

JAN-IVAN NILSSON (c)

i Tvärålund

FILIP JOHANSSON (c)

i Holmgården

RUNE ÅNGSTRÖM (fp)